Timo Leskinen
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO

28.4.2017

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI METSÄSTYSLAIN MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää pyydettynä lausuntona seuraavaa:

Yleistä

Esityksessä on lukuisa määrä muutoksia ja lisäyksiä, jotka koskevat mm. jousiaseella metsästystä, ampumakokeesta annettavaa todistusta, haaskanpitoa, saalisilmoitus-velvollisuutta sekä kivutonta ansastusta. Lisäksi esitetään täsmennyksiä koskien hirvieläinten pyyntilupaa, pyyntilupamenettelyä sekä metsästyksen johtamista. Myös metsästysaseen kuljettamista koskevaa säännöstöä täsmennettäisiin. Esitykseen sisältyy myös muutoksia metsästyksen rajoittamista koskeviin asetuksenantovaltuuksiin sekä poikkeuslupamenettelyn keventäminen lintujen rahoituksiin liittyen.

Moneen esityksistä liittyy lupabyrokratian keventäminen. Asiakkaiden näkökulmasta tämä on erittäin tervetullutta ja samalla säästyy valtion niukkoja resursseja.

Hyvää on myös se, että esityksessä on täsmennetty useita nykyisen metsästyslain tulkinnanvaraisia kohtia ja esitetty pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

26 § Hirvieläimen pyyntilupa

Esityksen mukaan myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Pohjois-Suomea koskevalle 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

> MTK pitää oikeansuuntaisena muutoksena sitä, että pykälään esitetään lisättäväksi metsästyksen tarkoituksenmukaista järjestämistä tasapuolisuuden lisäksi lupien myöntämisperusteena.
> MTK pitää erittäin tärkeänä, että pyyntilupien kohdentamisessa ja mitoituksessa lisätään joustavuutta nykyisestä. Mahdollisuus kohdentaa kaatolupia tiheän kannan alueisiin ei saa vaarantua metsästysmahdollisuuksien tasapuolisen jakamisen vuoksi. Tämä koskee Pohjois-Suomen lisäksi myös Etelä-Suomea.
>
> Kaatolupia myönnettäessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ympäristöstään poikkeaviin tiheämmän kannan alueisiin ja luvan myöntäjällä tulee olla riittävän laaja harkintavalta kohdentaa kaatolupia näihin alueisiin. Lupamäärien kohdentamisessa tulee huomioida virallisesti korvattujen vahinkojen lisäksi kaikki tuoreimmat ja luotettavat arviot hirvimääristä ja tapahtuneista vahingoista.

Timo Leskinen
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

27 § Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset

Esityksen mukaan ensimmäistä momenttia muutettaisiin siten, että hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttäisi, että pyyntiluvan hakijalla on käytettävissään metsästykseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-alan on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria. Tämän katsotaan edellyttävän, että hakijalla on kyseisellä alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä.

> MTK pitää hyvänä, että lupa-alueen määrittelyssä kiinnitetään huomiota pinta-alan lisäksi myös metsästyksen toteutukseen. Ns. sirpalealueiden kohdalla tulisi luvan myöntäjällä olla esitettyä laajempi harkintavalta. Lupien myöntämisen tulee poikkeuksellisesti olla mahdollista myös sellaisissa tilanteissa, joissa yhtään yhteistä rajapyykkiä ei ole. Järkevä metsästyksen toteutus tulee turvata kaikissa tilanteissa, myös tilanteessa, jossa tilusrakenne muodostuu hyvin pitkistä ja kapeista tiluksista ja yksittäinen pitkä ja kapea tila voisi estää yhtenäisen alueen muodostumisen.

Valkohäntäpeuroille edellytetään vähintään 500 hehtaarin lupa-aluetta, kuten nykyisessä lainsäädännössä. Viime vuosina on kuitenkin ilmennyt joillakin alueilla merkittäviä vaikeuksia peurakannan säätelyssä. Näillä alueilla maatalous- ja liikennevahingot ovat kasvaneet kestämättömälle tasolle ja vaikuttaa siltä, ettei kannan leikkaaminen enää onnistu. Paikoitellen peurakanta on niin suuri, että vahinkoja kohdistuu nyt myös taimikoihin. Tilanteen ratkaisuun on haettava nyt myös uusia keinoja.

> MTK esittää, että alueilla, missä peuravahingot ovat merkittäviä lupaviranomaisella tulisi olla mahdollisuus myöntää pienemmille, ns sirpalealueille, kyttäysmetsästykseen perustuvia lupia vahinkoperusteisina.
>
> Lisäksi MTK esittää, että kokeiluluonteisesti testattaisiin, miten valkohäntäpeuran kannanhoito ja -säätely onnistuisi ilman lupajärjestelmää, pelkästään metsästysaikojen puitteissa. Kokeilun voisi toteuttaa muutamien riistanhoitoyhdistysten alueilla Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pirkanmaan alueilla, missä peurakanta on nyt kaikkein tihein. Kokeilun mahdollistamiseksi ministeriölle tulisi säätää tästä asetuksenantovaltuutus.

34 a § Ravintohoukutin

Lakiin esitetään lisättäväksi pykälä, jonka mukaan karhun, suden, ahman, ja ilveksen metsästyksen valvonnan tehostamiseksi näiden lajien houkuttelu ravintoa hyväksikäyttäen kielletään.

> MTK katsoo, että ravintohoukutinten säätely on esitetyssä muodossa riittävä

35 § Metsästysaseen ja metsästysjousen kuljettaminen

Nykyistä lainsäädäntöä esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa erillistä poliisin myöntämää lupaa aseen kuljettamiseen moottoriajoneuvossa ei tarvitse hakea, vaan lakiin on kirjattu yksityiskohtaisesti tapaukset, joissa ampuma-aseen kuljettaminen lataamattomana ja suojuksessaan olisi sallittu. Esityksen mukaan metsästysasetta tai metsästysjousta voidaan kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla jääpeitteisellä vesialueella, maastoliikennelain 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla, siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoitusrakennukselle tai kiinteistölle, saalista noudettaessa, maastossa poliisin pyynnöstä suoritettaessa virka- tai muuta virka-aputehtävää, kuten SRVA-tehtävää sekä maastossa virantoimituksessa olevan henkilön virkatehtävien hoitamiseksi.

> Muutos vähentää poliisin lupabyrokratiaa ja sallii järkevän toiminnan metsästyksen valmistelussa ja saaliin korjaamisessa. Lakiesitys on tältä osin kannatettava.

Timo Leskinen
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

41 §. Poikkeusluvat

Lakiin esitetään lisättäväksi poikkeusluvalla sallituksi toiminnaksi myös häiritseminen. Nykyisen säännöksen mukaan Suomen riistakeskus on voinut myöntää poikkeusluvan vain riistaeläimen tappamiseksi tai pyydystämiseksi. Eräissä tapauksissa lupa häiritä tai karkottaa olisi riittävää. Nyt vain poliisilla on ollut oikeus karkottaa riistaeläin.

MTK kannattaa tehtyä esitystä.

41 b § Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalle sekä tietyissä tilanteissa rauhoituksesta poikkeamiselle

Lakiin esitetään merkittävää periaatteellista muutosta, joka mahdollistaa hallinnollisesti nykyistä menettelyä keveämmän poikkeusmenettelyn. Nämä riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvat työllistävät sekä Suomen riistakeskusta, että luvanhakijoita tarpeettomasti. Tarkoituksenmukaisen toimintamallin määrittelyssä on muistettava, että kysymys on erittäin yleisesti tavattavista lintulajeista kuten varis, harakka, harmaalokki, merilokki, kesykyyhky ja räkättirastas sekä mahdollisesti muutamista metsästettävistä lintulajeista.

Käytännössä kyse on vahingonkärsijöistä, joiden yrittäjämäisen toiminnan luonne on sellainen, että poikkeaminen on säännöllistä ja lupahakemukset vuosittaisia. Tällaisia tahoja ovat esimerkiksi turkistarhat, kalanviljelylaitokset, jätehuoltoyrittäjät, kauppa- ja elintarvikehuoneistojen ja -laitosten omistajat, lentokenttätoimijat, marjojen-, vihannestenviljelijät sekä tuotantoeläinsuojien ja vilja- ja rehuvarastojen omistajat.

Lakiesityksen mukaan ilmoitusmenettelyä voisi soveltaa vain erittäin pieneen osaan edellä mainittuja elinkeinonharjoittajia. Ilmoitusmenettely olisi sallittu vain 1) lentoasemille 2) elintarvikehuoneistoille 3) jätteiden käsittelylaitoksille ja 4) yli 1 hehtaarin suuruisilla marja- ja vihannesviljelmillä. Muutoksen byrokratiaa keventävä vaikutus olisi vesittymässä lähes täydellisesti. Varsinkin, kun ilmoitusmenettelyyn pääsemiseksi lakiesityksessä edellytetään lupahakemuksen tekemistä.

> On selvää, että vastaavaa tarvetta vahinkolintujen poistamiseen kuin marja- ja vihannesviljelijöillä on turkistarhoilla, kalanviljelylaitoksilla sekä maatalouden harjoittajilla. Lisäksi marjojen ja vihannesten viljelyssä 1 hehtaariin asetettu vähimmäisraja on epätarkoituksenmukaisen korkealla.
>
> Tuotantoeläinsuojiin ja rehuvarastoihin tunkeutuvat linnut, varsinkin varikset ja harakat, aiheuttavat merkittävän hygieniariskin ulosteiden sekaantuessa tuotantoeläinten ravintoon. Jo muutaman linnun poistaminen karkottaa käytännössä vahingonaiheuttajat lähes pysyvästi pois tuotanto- ja varastorakennuksista. Tässä yhteydessä kannattaa kysyä, miten mittavaa lupaproseduuria kannattaa yhteiskuntaan rakentaa, jotta parin kolmen variksen tai kesykyyhkyn ampuminen vahinkojen välttämiseksi on luvallista. Maatalouden harjoittajia koskien ilmoitusmenettelyn tulisi ulottua kaikille EU-tukia saaville viljelijöille.

Timo Leskinen
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

MUUTOSESITYS:

Metsästyslaissa tulisi säätää yksityiskohtaisen määrittelyn sijaan vain yleisperiaatteet poikkeuslupamenettelyn korvaamisesta ilmoitusmenettelyllä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin menettelystä sekä tahoista, joita ilmoitusmenettely voi koskea sekä saadun saaliin ilmoittamisesta. Tässäkin yhteydessä tulee varmistaa, että ilmoitusmenettely ulottuu lähtökohtaisesti kaikkiin EU-tukia saaviin maatalouden harjoittajiin.

Helsingissä huhtikuun 28. päivänä 2017

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK R.Y.

Timo Leskinen

kenttäjohtaja